

Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:8

**Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om
prästorganisation**

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:65 med förslag om att kyrkostyrelsen ska återkomma med förslag till kyrkoordningsändringar som innebär att stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation ska fattas efter samråd med domkapitlet.

Utskottet anser att syftet med samrådsskyldigheten kan uppnås utan att göra den obligatorisk, då biskopen ändå kan ta upp frågan i domkapitlet. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Till betänkandet bifogas en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:65.

Motionens förslag

**Motion 2025:65 av Sten Janson m.fl., Stiftsstyrelsens
samråd med domkapitlet om prästorganisation**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring av kyrkoordningen 34 kap. 1 och 4 §§ samt 37 kap. 19 § med innebörden att stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation ska fattas efter samråd med domkapitlet.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:65 i Kn 2025:24y, *bilaga*.

Bakgrund

Stiftsstyrelsen beslutar när det gäller församlingar och pastorat vilket minsta antal präster (komministrar) som ska vara anställda för respektive församling eller pastorat, utöver kyrkoherden. Församlingen får anställa fler präster än miniminivån, men inte färre. Stiftsstyrelsen beslutar även om vilket antal präster som ska vara anställda i stiftet. Därtill ska stiftsstyrelsen vid beslut om en indelningsändring som innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas, fastställa hur stor prästorganisationen

minst ska vara i den nya enheten (34 kap. 1 och 4 §§ resp. 37 kap. 19 § kyrkoordningen). Stiftsstyrelsen beslutade även före år 2000 om prästorganisationens storlek och det fanns inför kyrkoordningens tillkomst ett brett stöd bland remissinstanserna för de förslag som nu är gällande ordning. (CsSkr 1999:3 2–47, 2–233)

I domkapitlet behandlas frågor som hör nära samman med prästorganisationen i församlingarna. I pastorat ska det av den gemensamma församlingsinstruktionen, som domkapitlet utfärdar, bland annat framgå hur prästerna i huvudsak ska disponeras inom pastoratet. (57 kap. 5 § tredje stycket kyrkoordningen) Församlingsinstruktionen anger också sådant som gäller gudstjänstlivets dimensionering, som vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna (17 kap. 3 §), vilket direkt kan påverka och påverkas av prästorganisationens storlek och hur prästbefattningarna disponeras. Domkapitlet får del av alla protokoll från biskopens visitationer i stiftets församlingar och även andra ärenden som handläggs inom ramen för domkapitlets tillsyn ger inblick i församlinglivet och prästorganisationen i stiftets församlingar.

Biskopen är ordförande i både domkapitel och stiftsstyrelse och domprosten är ledamot respektive ersättare i dessa organ, varför det finns en sammanhållen stiftsledning med kunskap om ärendena i både domkapitel och stiftsstyrelse. Vid utredningar i ärenden om indelningsändring av församling eller pastorat, vilket inkluderar prästorganisation, ska stiftsstyrelsen samråda med domkapitlet. (37 kap. 8 § kyrkoordningen) Någon motsvarande samrådsskyldighet finns inte vid stiftsstyrelsens övriga beslut om prästorganisation.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:65.

Stiftsstyrelsens uppgift att fastställa minsta antalet präster som ska vara anställda för respektive församling eller pastorat är en viktig uppgift, både vid indelningsändringar och i andra situationer när frågan om prästorganisation blir aktuell. Utskottet konstaterar att syftet med den samrådsskyldighet som stiftsstyrelsen har med domkapitlet inför indelningsändringar, på motsvarande sätt kan uppnås i situationer som avser ändring av prästorganisationen genom att biskopen tar upp frågan i domkapitlet, när det finns skäl för detta. Utskottet anser däremot inte att det finns anledning att, som motionärerna efterfrågar, genomföra en utredning med efterföljande remissförfarande för att göra samrådsskyldigheten obligatorisk. Biskopen är en tillräcklig länk mellan stiftsstyrelse och domkapitel för att tillförsäkra att de uppgifter som behövs i det enskilda ärendet finns med inför stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

TU 2025:8

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi reserverar oss mot utskottets förslag till förmån för bifall till motionen.

Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Niklas Grahm

Särskild mening

Vi anför särskild mening i överensstämmelse med reservation från Emma Hedlundh m.fl.

Sten Janson, Stefan Linderås, biskop Susanne Rappmann

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:24y

**Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om
prästorganisation**

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:65 Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation.

I motion 2025:65 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring av 34 kap. 1 och 4 §§ samt 37 kap. 19 § kyrkoordningen med innebörden att stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation ska fattas efter samråd med domkapitlet. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Enligt 34 kap. 1 § kyrkoordningen ska det i varje församling eller pastorat finnas en kyrkoherde samt, enligt punkt 2, det antal övriga präster (komministrar) som stiftsstyrelsen bestämmer. I samma kapitel, 4 § punkt 2, regleras att det i varje stift ska finnas det antal präster (exempelvis stiftsadjunkter, kontraktsadjunkter och pastorsadjunkter) som stiftsstyrelsen bestämmer. Vidare anger 37 kap. 19 § kyrkoordningen att stiftsstyrelsen beslutar om prästorganisationens omfattning i nybildade församlingar och pastorat. Däremot saknas i dessa paragrafer en skyldighet för stiftsstyrelsen att samråda med domkapitlet innan beslut fattas, trots att domkapitlet enligt 57 kap. kyrkoordningen har ett omfattande tillsynsansvar. Enligt 37 kap. 7 a och 8 §§ kyrkoordningen ska stiftsstyrelsen samråda med domkapitlet vid förändringar av den lokala strukturen, det vill säga indelningsförändringar. Samma behov av samråd föreligger vid beslut om prästorganisation, då dessa har direkt påverkan på församlingarnas möjligheter att fullgöra den grundläggande uppgiften.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i 34 kap. 1 och 4 §§ och i 37 kap. 19 § kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson och Mats Törnered.